

GŁOS LESZCZYŃSKI

Polski, katolicki, bezpartyjny dziennik dla wszystkich stanów.

Wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt.

Cztery bezpłatne dodatki tygodniowe:

Przyjaciel Rolnika, Ognisko Domowe (dla rodzin),
Przegląd Tygodniowy (Ilustr.) i Arkusz powieściowy.

**OJCZYNĘ BUDUJE SIĘ
SPEŁNIANIEM OBOWIĄZKU!**

Wydawca: Drukarnia Leszczyńska Spółdz. z o. o.

Adres redakcji i administracji:

Leszno (Woj. Pozn.) ul. Wolności 21., Tel. 61 i 64.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na ostatniej stronie.

Nr. 207.

Leszno, środa dnia 9 września 1931 r.

Rok XII.

W Jugosławii.

Pomiędzy dyktaturą a konstytucją.

Początek i koniec dyktatury królewskiej. — Dwie niespodzianki. — Dekret z 6 stycznia 1929 r. — Cele dyktatury. — Likwidacja dyktatury i jej przyczyny. — Ograniczony system parlamentarny. — Zapowiedź nowych walk politycznych.

Tak jak niespodziewanie nastąpiło ogłoszenie dyktatury królewskiej w Jugosławii w dniu 6 stycznia 1929 roku, podobnie zaskoczył świat manifest królewski o powrocie do zmodyfikowanych stosunków konstytucyjnych.

Dyktatura królewska w Jugosławii, polegająca na tym, że sam król objął nieograniczoną władzę, nie operując się na żadnym wybranym przez siebie czy narzuconym sobie pełnomocniku, ogłoszona została w momencie przesilenia rządowego. Miało ono przebieg niezwykle ostry z powodu groźnego stanu napięcia, który nastąpił między radykałami serbskimi, przedstawicielami centralizmu państwowego, a reprezentantami Chorwatów, których przywódcą, Stefan Radicz, padł ofiarą mordu, dokonanego na terenie parlamentu. Osire walki polityczne nadawały oddziaływać na to wypadkom na terenie Serbii, której ludność namiętnie oddaje się polityce. Po utworzeniu państwa jugosłowiańskiego rozgorzały gwałtowne walki między większością nastroszonych centralistycznie Serbów, a niemalą całością ludności Chorwacji, domagającą się autonomii.

Celem dyktatury królewskiej, wprowadzonej w myśl orędzia na okres przejściowy, było skonsolidowanie państwa za pomocą zniewolowania różnic społecznych i wyznaniowych i utworzenia z trzech szczepów jednolitego narodu jugosłowiańskiego. W tym celu działalność wszystkich dotychczasowych partii zostaje zakazana, prasa została poddana bardzo ostrej cenzurze, a państwo podzielone zostało na 33 okręgi, aby zatrzeć różnice między dotychczasowymi historycznymi prowincjami.

Trudno zbadać dokładnie, w jakim stopniu udało się urzeczywistnienie tego planu. W okresie dyktatury czytało się nieraz o zamachach bombowych i rewolwerowych, przedewszystkiem na terenie Chorwacji i o następujących po nich wielkich procesach politycznych. Szereg opozycyjnych polityków chorwackich osiadło zagranicą, przedewszystkiem w Wiedniu. Nie nastąpiły jednakowoż bardziej powszechne odrochły przeciw dyktaturze. Natomiast można było stwierdzić, że w opozycji do niej — teoretycznej wobec niemożności otwartego oddziaływania — pozostawali dawni kierownicy politycy, nie tylko chorwaccy, ale i serbscy. Wytworzył się automatycznie pewnego rodzaju wspólny front rozwiązanych partii.

Zniesienie dyktatury poprzedził nowy podział administracyjny kraju, na 9 „banowin“, przywracający w znacznym stopniu dawne granice między prowincjami. Do zniesienia dyktatury przyczynił się kryzys ekonomiczny, wyrażający się w rolniczej Jugosławii w gwałtownej niższej cen zboża, oraz, jak mówią, rady sprzymierzonej Francji, zalecającej powrót do systemu konstytucyjnego.

Nowy dekret królewski uchyla wprawdzie dyktaturę, ogłasza zasady nowej konstytucji i zaprowadza wybory do parlamentu, lecz nie przywraca wszystkich postanowień dawnej konstytucji. Ustawy wyjątkowe, odnoszące się do prasy, zgromadzeń itd., obowiązują dalej. Zakazaniem jest tworzenie partii na podstawie szczepowej, czy wyznaniowej, co uniemożliwia przywrócenie do życia włościańskiego stronnictwa chorwackiego, katolickiej partii ludowej słoweńskiej, stronnictwa muzułmańskiego, itd. Król ma zamiar dać impuls do utworzenia jednolitego na całe państwo stronnictwa państwowego, na którego czele miałby stanać dotychczasowy premier, generał Ziwković. Wybory do Izby Poselskiej mają być jawne, połowa członków senatu wyjdzie z nominacji królewskiej. Niekalkulowana poselska będzie ograniczona. Jednym słowem, nowy dekret królewski wprowadza system parlamentarny ograniczony.

W związku z tem mówią, że wybitni dawni politycy odmówili wejścia do rozszerzonego gabinetu generała Ziwkovića, który musiał się zadowolić ma-

nowaniem osobistości dotąd mniej znanych. Należą do nich również wieści o próbie stworzenia wspólnego frontu dotychczasowych partii i o hasło bojkotu wyborów. W każdym razie Jugosławia wchodzi w okres wydarzeń ważnych i decydujących. Pierw-

szy ich okres stanowić będzie walka między zwolennikami wprowadzonego dekretem królewskim systemu parlamentarnego ograniczonego, a tymi, którzy dążą do przywrócenia w całej pełni tego ustroju. W. J.

List Mussoliniego do Papieża.

Wiedeń, 6. 9. (KAP.) „Reichspost“ ogłasza wiadomość, że w dniu ogłoszenia komunikatu agencji Stefania o zawartym układzie między Stolicą Apostolską, a rządem włoskim naczelnik rządu Mussolini wysłał zrana do Ojca św. list, którego treść

jednak nie była podana do wiadomości publicznej. Krąży tylko pogłoski, że w liście tym Mussolini wyraża zadowolenie z powodu osiągniętego porozumienia i zapowiada swoją bliską oficjalną wizytę w Watykanie.

W obawie o życie Stalina.

Ryga, 7. 9. (Rps.) Z Moskwy podają, iż w ostatnich czasach została znacznie zaostrożona ochrona osobista Stalina. Obecnie osobistą odpowiedzialność za bezpieczeństwo czerwonego cara ponosi całkowicie zastępca przewodniczącego G. P. U. Jagoda. Wszystkich przybywających do sekretariatu Stalina — rewidują. Stanowiska szoferów Stalina zajmują obecnie wyłącznie Niemcy-komuniści. Na tle za-

ostrzeżenia ochrony niedawno doszło do skandalu z komisarzem ludowym Grińko, który przybył na posłuchanie do Stalina ze szczerze zapewnioną teką. Grińka zatrzymano przy wejściu i zażądano otwarcia teki. Oburzony komisarz natychmiast opuścił komitet centralny i wystosował skargę do Stalina. Komendanta ochrony ukarano aresztem 30-dniowym.

Krwawe bitwy z rewolucjonistami w Chile.

Londyn, 7. 9. (ATE.) Szczegóły wielkiej bitwy między zbuntowaną flotą chilijską a wojskami rządowymi w porcie Coquimbo są następujące: Walki trwały przez całą niedzielę. Wojska rządowe zdobyły trzeci i ostatni fort, znajdujący się w rękach powstańców. Zbuntowana flota przez 20 minut bombardowana była przez samoloty, które poza tem ostrzeliwały pokłady okrętów z karabinów maszynowych. Zbuntowani marynarze nie odpowiadali na atak samolotów, szukając schronienia pod pokładem okrętu. Niektóre z krążowników podniosły białą flagę a zbuntowani marynarze po zakończeniu ataku szukali ucieczki na łódce. Kilka okrętów wojennych, a wśród nich dwie łodzie podwodne, są uszkodzone.

W podobny sposób wojska rządowe rozprawiły się z buntownikami w Talcahuano. Według urzędowych komunikatów, wydanych przez rząd, podczas bitwy pod Talcahuano zginęło 50 żołnierzy z pośród oddziałów rządowych. Według innych wersji, podczas szturm na fort Talcahuano poległo 300 żołnierzy wojsk rządowych, a straty po obu stronach wynoszą ok. 1000 zabitych, i dwa razy tyle rannych. Minister wojny ogłosił, iż ujęte z bronią oddziały powstańców będą dziesiątkowane. Stany Zjedn. nie zamierzają mieszać się do rewolucji w Chile, oświadczając jednak, iż powstańców, którzy niszczą majątek cudzoziemców, należy wyjąć z pod prawa.

Sesja Ligi Narodów.

Wczoraj rozpoczęła się w Genewie sesja zgromadzenia Ligi narodów. Na przewodniczącego wybrano Titulescu (Rumunja), który otrzymał 25 głosów.

Titulescu przewodniczył również na zgromadzeniu zeszlornym.

Drugi kandydat Apponyi (Węgry) otrzymał 21 głosów.

Uspokojenie w Hiszpanji.

Barcelona, 7. 9. (PAT.) Miasto przybrało wygląd codzienny. Tramwaje i taksówki kursują normalnie. Fabryki mają być otwarte w dniu dzisiejszym. Prasa, szczególnie konserwatywna, podnosi z uznaniem energię, ujawnioną przez rząd.

Madryt, 7. 9. (PAT.) Komuniści zgromadzili się wczoraj w celu urządzania manifestacji. Policja dała strzały w kierunku komunistów, którzy odpowiadali ogniem. Komuniści ukryli się następnie w szpitalu powszechnym, gdzie policja aresztowała 21 osób. Wzmocnione oddziały policji strzegą więźniów, które komuniści zamierzają zaatakować.

Starcia z komunistami w Bułgarji.

Wiedeń, 7. 9. (ATE.) Z Sofji donoszą, iż w ciągu ub. niedzieli komuniści urządzili we wsiach bułgarskich szereg demonstracji, które miały krwawo zakończyć. Podczas starcia demonstrantów z policją, w pewnej wst. trzy osoby zabito, kilka zaś odniosło rany.

Demonstracje antyfaszystowskie.

Paryż, 7. 9. (ATE.) Przed pawilonem włoskim na wystawie kolonialnej w Paryżu doszło do demonstracji przeciwko włoskiemu ministrowi kolonii de Bono.

Z pośród tłumy publiczności rozległy się w języku włoskim wrzaski okrzyki pod adresem ministra a kilka osób przewróciło kukłę, przedstawiającą in-

szęty włoskiego. Rozrzucono również ulotki przeciwko takszystem.

Wśród publiczności powstała panika. Sprawcy zostali ujęci niespostrzeżenie.

Lot amerykański nad Pacyfikiem.

Nowy Jork, 7. 9. Lotnicy amerykańscy Moyle i Allen, którzy dokonali lotu dokoła Ameryki, wyruszyli dziś z wybrzeża japońskiego do lotu ponad Pacyfikiem w kierunku wybrzeża amerykańskiego. Odległość jaką lotnicy mają do przebycia, wynosi 4465 mil. Celem ich lotu jest Seattle.

Śnieg w Alpach.

Wiedeń, 7. 9. (ATE.) W Alpach Tyrolskich padał wczoraj przez cały dzień obfity śnieg. Granica śniegu w górach obniżyła się do 1400 metrów. Pastwiska sprowadzają bydło z pastwisk górskich w doliny.

Katastrofa kolejowa.

Paryż, 7. 9. (ATE.) Pociąg pocztowy Paryż-Ventimiglia stał się podczas wjazdu na dworzec z manewrującą lokomotywą. Dwaj maszyniści są ciężko ranni, 20 pasażerów odniosło cięższe lub lżejsze obrażenia.

200 ofiar burzy w Chinach.

Londyn, 7. 9. (ATE.) W pobliżu Hong-Kongu przeszła gwałtowna burza, która wyrządziła wielkie straty wśród rybaków. Burza zaskoczyła niespodziewanie na morzu flotę rybacką, wskutek czego rybacy nie zdążyli powrócić do portów. 200 dżonek zatopiono, przeszło 200 rybaków znalazło śmierć w falach morza.

Z ostatniej chwili.

Powrót 55 Pozn. p. p.

Leszno, 8. 9. Jak się dowiadujemy, powrót 55 Pozn. p. p., z ćwiczeń nastąpi w dniu 9. i. l. b. r. o godz. 17-tej.

Mieczarnia Rolnicza w Lesznie.

Leszno, 8. 9. Jutro w środę o godz. 10-tej odbędzie się w Hotele Polskim ważne zebranie udziałowców Mieczarni.

Nastroje w Anglii.

Gerard, oszczędzając się za Mac Donaldem. Lordi i ATE, Związek górników w Black-nai, uchwały rezolucję, wzywającą Mac Donaldowi zaufanie, jako przywódcy państwa. Rezolucja po-lepia również uchwałę oświatowej organizacji gór-niczej, która wzywała Mac Donald'a do złożenia man-datu.

Uchwała związku górniczego w Blackhalli uwa-żana jest przez przyjaciół politycznych Mac Donald'a jako dowód, iż mimo udziału premiera w rządzie ko-alicyjnym, jego polityka w niektórych grupach partii pracy znajduje zrozumienie i poparcie.

Dość kłamstw!

Związany odrzucenia politycznego w Niemczech. Demokratyczny „General-Anzeiger“ (Dortmund) w nr. 233 z dnia 25. 8. w artykule wstępnym p. t. „Die Lehre vom London“ pisze, że Niemcy muszą zmienić swą dotychczasową politykę. „Kryzys gospo-darczy w Anglii, jest zupełnie podobny do kryzysu niemieckiego. Anglia nie płaci odszkodowań, nie przegrała wojny, nie straciła żadnych obszarów, a mimo to przechodzi tę samą chorobę, co Niemcy. Dla-tego nie można kłamać narodom niemieckim, że kryzys niemiecki powstał z przyczyn politycznych. Działające metody, które stosują Niemcy, by wyjść z kryzysu, nie są dobre. Należy je zmienić, zawrócić od metod dotychczasowych i starać się przedewszy-kiem zdobyć zaufanie zagranicę“.

Wrogowie światła.

Prasa niemiecka, a w szczególności nacjonalisty-czna, rozpoczyna w ostatnich dniach kampanję prze-ciwo zakładaniu prywatnych szkół dla mniejszości polskiej w Niemczech. „Boerser Zeitung“ i „Deut-sche Tages Zeitung“ oburzają się temi „czelnymi poczynaniami mniejszości polskiej“, która „odwazyła się“ zaprojektować założenie nawet dwóch gimnaz-jów polskich i to w Bytomiu i Olsztynie. Wspom-niane dzienniki nazywają te ustulowania kulturalne mniejszości polskiej w Niemczech dążeniem poloni-zacji Prus Wschodnich i wschodnich prowincji nad-zrzeńskich, dążeniem do oderwania Prus Wschod-nich.

Bzik sportowy.

Footballści otrzymują rentę w Hiszpanii. Ogrom-na popularność, jaką się cieszy gra w piłkę nożną w Hiszpanii, skłoniła rząd obecny do przedłożenia pro-jektu ustawy, w myśl której gracze biorący udział w 10 meczach ogólnokrajowych będą otrzy-mywali dożywotnią rentę w wysokości 50 pesetas miesięcznie.

SPRAWY GOSPODARCZE.

gp) Towary zamiast rat podatkowych. Rada mi-nistrów, zastanawiając się nad sposobami złagodzenia skutków kryzysu, przewidziała również pomoc w naturze dla bezrobotnych, przyczem środki na ten cel miały być dostarczane przez podatników. Przyje-to następującą zasadę: Ponieważ liczne zaległości podatkowe nie zawsze mogą być pokryte przez po-datników, należy dopuścić możliwość, płacenia po-datków towarami, zwłaszcza, że oczekujące dają wy-niki ujemne, powodując na rynku chaos i przy-czyniając się do spadku cen niektórych towarów. Spłacanie zaległości w naturze należałoby obciążyć według cen rynkowych z pominięciem przetargów. Rodzi się jednak obawa, by łatwosc spłacania zale-głości podatkowych pod postacią towarów nie prze-istoczyła się w precedens. W tym kierunku wysuwa-ne są poważne obawy.

Z BARDZICH ANNA KARWATOWA

CZARNA PERŁA

Powieść.

109)

Szkłocy wyjeżdżali stroskami, bo nawet nie mieli nadziei powitania p. Otella na ślubie jednej ich cór-ki, Haliny. Chora jednak dała obietnicę Halinie, że stawi się na jej ślub, chociażby tylko do kościoła, nawet wieniec, gdyby była i osłabiona.

— Wszak to kościół, w którym i ja składałam przysięgę ślubną? — Twoja ośmka, Haluś, i to wspomnienie zaprowadzą mnie tam pomiędzy was, na pewno.

Ucałowała ją serdecznie:

— Tyłko nie bądź chwiejna, jeżeli już raz wy-arała nie cotaj się! Wszak ty masz silną wolę, za-sób energii poważny, a p. Kazimierz zaczynam jest bardzo. Pamiętaj, że wielkie i święte jest powołanie kobiety jako żony i matki, wychowawczyni przy-szłego pokolenia, zatem i wychowawczyni narodu! To godność kapłanki, strażniczki świętego żnicza w domu — i w ojczyźnie.

Po powrocie do Ryłewa, uspokoiła się znac-ze Halma, tem bardziej, że Kazimierz nie odstę-pował jej czas jakiś, lecz drobnotka znów, na oko biała, rozstroiliła jej duszę na nowo. Otóż przybyła dawna sąsiadka, pani Anastazja, z jej żartować z rozmiłowanej w sobie pary narzeczonych.

— Widzę, że jest wiara w przywiązanie wzajemne, zdaje się, że nawet uczucia tu idealizowane zczytu niebывалого.

— Tak przecież być powinno w młodych sercach narzeczonych, — odparł poważnie Kazi-mierz.

Z POGRANICZA.

KRONIKA

Środa, dnia 9 września 1931 r.

Sergiusza P. W.

Wschód słońca o godz. 5,00. Zach. o godz. 6,06.
Wschód księżyca o godz. 12,48. Zach. o godz. 5,49.

Sian pogody według „postarzeń“ Stacji Meteorologicznej San-doniersko-Wielkopolskiej: Wzrost Nasion w Antoninach Włoczek, dnia 8. 9. godz. 7 rano: Temperatura powietrza + 8,8 wiatr zachodni o prędkości 5 m/s zachmurzenie całkowite, ciśnienie atmosferyczne 760,0 wilgotność 12%. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 15,3 na - niższa + 9,0. Hość opadu 0,4 mm.

LESZNO.

1) Kalendarzyk terminowy zebrań, zbiórek itd. Dziś (8. 9.) Show. św. Dziecięta Jezus: o godz. 5 popołudniu zebranie miejscowe w Domu Kat. Koło śpiewu „Dembuński“. Lekcja śpawu o godz. 8-mej wiecz. na sali Hotelu Dworcowego. Ze względu na bliski Zjazd Okręg. komplet b. pożądanym.

Ochołta. Straż Poznańska: o godz. 6 wieczorem ćwiczenia. Nacelnik.

Baczność Sokolice: Ćwiczenia druhen na od-będą się. Młodzież o godz. 6,30 w Ćwiczn. miej-skiej. Czolemi! Nacelnik.

Klub Szach. „Hetman“: o godz. 8 wiecz. roz-grywki w Winiarni Centralnej.

Show. Mi. Polskiej: o godz. 7—7,30 otwarcia biblioteki.

Show. Mi. Polskiej: o godz. 8 wiecz. Ćwiczenia piramid w Ćwiczn. miejscowej. Przybycie obowią-zkowe. Nacelnik.

Show. Młodych Polek: o godz. 7,30 lekcja tańca w Strzelnicy.

III. Zakon św. O. Franciszka: wiecz. o godz. 8 na sali Domu Kat. zebranie miejscowe.

Koło śpiewu „Dembuński“: o godz. 9,30 po-lekcy zebranie zarządu w Hotelu Dworcowym.

Popjutrze (10. 9.) Związek Pracowników Kupieckich, miesięczne zebranie o godz. 20,30 w Hotelu Pol-skim. Przybycie obowiązkowe. Sympatycy miłe widziani. Zarząd.

Lokatorzy: o godz. 8 wiecz. w Strzelnicy ze-branie miesięczne.

1) Młodzi Obraz Wielkiej Polski. W środę, o godz. 8 wieczorem zebranie placówki w salce na boisku „Sokola“. Przybycie wszystkich członków i kandydatów obowiązkowe. Młodzieź czuwajcie! Kierownik.

1) Baczność Sokolice! Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, dnia 10 września o godz. 8-mej wieczorem w sali na boisku. Z powodu bardzo waż-nych spraw, uprasza się o punktualne i liczne przy-bycie członków. Czolemi! Zarząd.

1) Chrześcijańska Demokracja. Zebranie zarządu powiatowego i miejscowego odbędzie się w czwartek, 10 b. m. o godz. 8-mej wiecz. w burze Ch. Z. Z. w Lesznie, przy ul. Komenjusza 33.

1) 6-cio miesięczne Wieczorne Kursy Handlowe w Lesznie, ul. Komenjusza 21 (Gmach Państwowej Szkoły Handlowej) Nauka na kursach obejmuje: 1) księgowość pojedynczą i podwójną, metodą włoską, niemiecką i amerykańską; 2) naukę o handlu weksłach, czekach i t. d.; 3) rachunki kupieckie; 4) korespondencję kupiecką i bankową i 5) stenografję (nadob). Lekcje rozpoczyna się 1. października o godz. 18. Po ukończeniu kursów absolwen-t (alka) otrzymują świadectwa. Opłata wynosi mies.

— Może masz pan i rację, że tak być powinno; ale dziś czasy się zmieniały, kultura postąpiła, pra-wa natury głębiej zbadane, wynik taki — że miłość w ogóle nie istnieje!

— Co pan mówi?! — jęknęła Halina.

— Na Boga! — zawołał oburzony Kazimierz, — wolimy być zaoferkami, ale wierzyć chcemy w to gorące i prawdziwe uczucie miłości i uzna-wać je jako objaw duszy.

— Panie — dźśś cięśśśśś wszędzie prze-waża...

— Proszę pani, jestem mężczyzną, a jako taki miałem świat szerszy przed sobą już od lat chłopi-czych, widywałem dużo, patrzyłem na rozmaite zbrocenia, jako student ścieżalem nad prawem kar-nym, — tam znalazłem rozmaite wypadki, ale żebym bezwarunkowo odrzucił miłość jako objaw duszy i serca — na takie twierdzenie nie natknąłem się nig-dy! Przeczysz za ten wyraz — ale to więcej niż zwierzęcość — to upodlenie duszy i zaprzeczenie jej istności! — Kazimierz w oburzeniu aż drżał całym.

— A no macie nowe skutki zepsutej literatury, — dodał p. Seweryn.

— Cóż to za szkody szalone robia nam te marne piśmida, lecz Jaska Boska ze społeczeństwo już o-cknęło się i stawia tamte te wyznaczone lubieżności i zwierzęcość na scenie i w książce.

P. Anastazja mocno urażona, zaczęła znów Kazimierza:

— Dziś pan zakochany w narzeczonej, to i inne wygłaszasz zdanie, nie to, które ci nakazuje do-świadczanie życia i badanie nauki, ale, gdy się spot-kamy może za parę lat — to pomówimy o tem te-macie na nowo.

— Za kilka lat proszę pani, będę zupełnie ta-kim, jakim dziś jestem co do ducha, ciałem może skruszeje, ale duch nie! Zasady wpojone przez za-cnych rodziców nie pozwolą mi upaść.

20,— zł; dla pp. urzędników, wojskowych i niezo-możnych odpowiednie niższe. Przy wpisie należało przedłożyć oświadczenie szkolne i tyt. wpa-sowego zł. 5,—. Wpisy przyjmują udzielił informacji oraz wysłał prospekt Sekretariat Państwowej Szko-ły Handlowej w Lesznie, Komenjusza 21.

1) Występ gościnny artystów Teatru Polskiego z Poznania. Dziś we wtorek, dnia 8-go września będą mogli wszyscy stałi bywalcy teatralni spędzić miłe i niezapomniane chwile w sali na boisku „So-kola“ gdzie artyści Teatru Polskiego z Poznania dają jedyną przedstawienie arcyzabawnej, pełnej hu-moru i przekomicznych sytuacji komedję pod ty-tulem: „Hiszpańska Mucha“, która przez długi szereg wieczorów cieszyła się mieszańcem powodze-niem w Teatrze Polskim w Poznaniu. Przedstawi-e nie dzisiejsze dane będzie w niezmienną poznań-skiej obsadzie, która stanowiła czołowe siły zespołu tego teatru: pp. Sachnowska, Sarnacka, Wierzejska, Bracka, Sierska, Biesiadacki (Magaj-Janusz) Kw-snowski, Nowacki (reżyser komedji) a zarazem o-twórca roli Klapszona, Piotrowski, Kordowski, Ro-strzeński, Tyliczyński. Bilety można nabyć w składni-u p. H. Kaczmarek, dawn. Misiak Rynek 30.

1) Komunikat P. U. P. P. Wolne miejsca: 1 sto-ter-mechanik, 2 pomoc obuwniczych, 2 pomoc. try-zerskich, 1 mauczytelka z dobrmi kwalifikacjami na majetek, 1 pokoiówka z dobrmi kwalifikacjami, 4 służące z gotowaniem i świadectwami, 22 służ-4 do gospodarzy, 4 parobków do korni, 15 pastuchów do bydła w wieku od 14—16 lat, 2 uczeni krawców kich, 1 uczeń malarstwa, 1 uczeń stolarski, 1 ucze-szklarski, Poznań, pracy: 10 kowali, 30 slusarzy maszynowych i budowlanych, 3 blacharzy, 2 mome-rów, 15 szoferów, 33 murarzy, 18 cieśli, 3 malarzy, 40 stolarzy, 12 kłodziarzy, 4 kuśnierzy, 5 rymarzy, 12 obuwników, 5 krawcowych, 14 krawców, 12 pu-karzy, 3 rzeźników, 2 cukerników, 18 urzędników gosp., 4 wozniaków, 2 ogrodników, 5 leśników, 30 biuralistów, 42 biuralistów-księgówkowych, 12 edy-torów, 30 pomoc. kupieckich, 5 techników bu-dowlanych, 8 muzyków, 3 astronomów, 1 kominiar-z, 10 nauczycieli i 4 nauczycielki szkoły powszechnej 2 inw. wojennych tej posz.

1) Kwitnaca jabłoni. W tych dniach w ogrodzie majętności Antoniny koło Leszna zakwitła powiśnięta jabłoni. O drzewach owocowych kwitających dwa razy rocznie, słyszano w ostatnich czasach dość czę-sto, mimo to każda taką wiadomość przyjmując się ze zdumieniem, bo, bądź co bądź, dwukrotnie ote-wanie drzew jest w naszych warunkach atmosferycz-nych zjawiskiem dość ciekawym.

1) Firma Bronisław Steinmetz s. upuje namow-zboże uruchamiając równocześnie śrutownię.

1) Baczność rowerzyści! Wyścigi rowerzystów na 80 km. i to: Leszno, Bojanowo, Pomieć, Gstań, Leszno odbędzie się w końcu września lub na począt-ku października r. b. Dokładny termin poda się póź-niej. Urządzenie wyścigu jest zależne od ilości zają-szających się zawodników. Wpisowa wynosi 2,— zł. płatne przy zgłoszeniu. Zgłoszenia zawodników wraz z wpisowem przyjmują Kierownictwo Klubu Sport. „Pogoń“ dnia 7 b. m. pozamiejskowych do-środy, dnia 9-go b. m. Wpisowe po terminie jest podwójne.

1) „Na Zachodzie bez zmian“ uirzeliśmy wreszcie na ekranie, uirzeliśmy właśnie, naturalnie — nie bez zmian.

U nas w Lesznie wyświetla ten sensacyjny film Kino Palace, gdzie na wieczorowej premierze zebralo się dużo widzów, słuchaczy.

Tu zwrócił się do Haliny:

— Może się pani przejdzie do parku, ruch do-brze jej zrobi.

Wypieki na twarzy Haliny zdradzały silne wzbr-znienie, z chęcią przyjęła ramię narzeczonego, by wyjść ze salonu, gdzie takie marne zdanie wygła-szała przybyła sąsiadka.

— Najdroższa moja, — mówił jej, gdy byli daleko od dworu, — nie wierz nikomu, tylko słuchaj naj-bliższych i utaj im bezgranicznie. Jeżeli ja, zaśle-piony dźśś miłością ku tobie, przeceniam się może, to rodzice twoi, przecież tak zacni i roztropni, to wreszcie taki światły oświeca jak p. Zbigniew, taka godna osoba, jak p. Otella — nie będą zaślepieni! Czy oni cie niepokoją? Czy ci odrażają?

— Nie! stołkoć me!

— Wiesz, jedyna, gdybym mógł to wypędzić-bym tę szaloną kobietę z domu, ośmielającą się ta-kie zasady głosić wobec narzeczonych, których już za kilka dni ma połączyć na zawsze węzeł mał-żeński.

Nie gniewała się z Haliną o te ostre słowa, bo i ona była szczerze oburzona na sąsiadkę dawną.

Nawinął się Jaś:

— Wiesz co, — mówił do niego młody Kazimierz — biegnu do rodziców z prośbą a pytaniem, czy wolno ci nas przewozić spacerem wolanciem po-kojowym?

Jednej chwili Jaś był w salonie. Wkrótce tel uszczęśliwiony chłopiec powrócił narzeczonych uł-bliwym drogą w rące kucyka.

Urażona sąsiadka wyłaziła narzeczonych zabra-la się do odwrotu, nadył też, przy pomocy ma-jej ust zjechała dla młodej pary.

— Przeczysz pania — odezwiał się p. Seweryn — że wyprawiłam Halinkę na spacer ale exeso nam narzeka na hól obowy, święte powierzone najpięsz-ciu tekarstwem. Zrobiła to na wyraźne moje życzenie.

Dla oka daje jednak ten film dźwiękowy niezrównanie więcej, niż dla ucha. Jest wprawdzie trochę zgiełku bitewnego, piosen — ale bez napisów, bez czytania dialogów ani rusa. Nie jest to jednak żadna nagana, bo wogóle film dźwiękowy, chociaż tak modny, jest dziwolągiem, jeżeli nie nonsensem. Wywołuje on mnóstwo trudności do przewyżnienia, upodabnia się zbytnio do teatru, którego jednak nie może zastąpić i któremu będzie musiał ustąpić. Zgoda zabójczy dźwięk może ewentualnie doprowadzić do tego, że stanie się dla filmu, gdy moda nowości przeminie, dźwiękiem pogrzebowym dla X muzy.

Natomiast dla oka daje film wogóle więcej, niż teatr, a obraz wczorajszy daje, jeżeli chodzi o grozę wojny, więcej, niż dotąd jakikolwiek obraz pokazał, może więcej, niż dotąd wszystkie filmy wojenne łącznie dały.

Widzieliśmy z wielkim realizmem oddane życie, meki w rowach, okopach, pod ustawicą trwogą zalegnięcia się żywem w grobie. Wstrząsająca (choć nieco „robiona“) scena szturmu, bombardowania, komentarze, kiedy wybuchy pocisków zwalają nagrobki, otwierają groby, kiedy żywa (jeszcze) lokacja się w dołach wspólnych z kościotrupami, używają wieka trumny jako osłony.

Najpotężniejsze jednak, wstrząsające, straszne wrażenie wywołuje atak na okopy, zasieki z drutu kolczastego: szturmuje wśród ognia huraganowego dział, koszone przez karabiny maszynowe szeregi. Atak kończy się walką pierś o pierś, zab o zab, mordem bestjałskim w okopach.

Piekiło wojny, pokazane w całej grozie i ohydzie wstrząsającej, odrážającej.

Ohary tych rzezi, mąk, potworności — pytają to w obłęd, rozpacz, to znów sarkastycznie: Po cóż to wszystko, komu to potrzebne?

Odpowiedź na to daje wprawdzie film już na wstępie. Widzimy szkołę pruską, w której na znanej nutce: „Mein Vaterland muss grösser sein!“ (moja ojczyzna musi być większa — przez grabież ziem sąsiadów) apeluje profesor do młodzieży, aby szła zdobywać.

Wojna w pojęciu niemieckim, a tembardziej pruskiemu, to interes, to najszybszy, najskuteczniejszy sposób wzbogacenia się kosztem innych. Poza tem nie brak też ilustracji brutalnej tetry w wojsku niemieckim, nie brak też onej „idei“ niewolniczej ze walcy, umiera się za kajera — choćby nim był półgłówek, pajak.

A jednak potem na polu bitw żołnierze niemieccy pytają. Jakże cennie, zakule muszą być to głowy.

Z drugiej strony jednak tracą te pytania pewnym szablonem antymilitarystycznym, jakby pewną tendencją, jednostronnego uogólnienia.

Prawda (a nie tylko cenzura) wymagałaby pokazania dwóch stron medalu. Przeciwstawienia przeklestej wojnie zaborczej — świętej wojny obronnej.

Szkoda, że piekiła wojny nie oglądają wyłączenie ci, którzy ją wywołali, ci którzy znów ją wywołają pragnąc. Szkoda, że filmu „Na zachodzie bez zmian“ nie wyświetla się wyłącznie w Niemczech, gdzie właśnie uplastycznienie tych męczących byłoby zawsze tak aktualne, tak potrzebne.

U nas też potrzeby wogóle niema. My po cudze reki nie wyciągamy. Nas więc przestrzegać nie potrzeba. Nie damy się też przez żadne ilustrowanie najgorszych stron wojny odstraszyć od udziału, jeżeli okaże się tego potrzeba, w wojnie obronnej.

1) **Wieczór humoru.** Tak można nazwać program kinoteatru „Imperial“, gdzie też wczoraj wieczorem zebrała się licznie publiczność. Niektórzy przyszli nawet po innej też kinowej premierze, przyszli, aby po „Na zachodzie bez zmian“ zmienić nastroj. Zabrałoby to na pewnego rodzaju bluznęstwo, bo jakże z tak doniosłe, tragiczne problemy rozstrząsającego obrazu iść na przedstawienie wesołe, tak zacierające nastroj tragiczny, zabijając refleksje głębokie. Tak byłoby, gdyby nie to, że obraz i morały autorów powieści i filmu „Na zachodzie bez zmian“ nie należało skierować li tylko pod adresem naszych sąsiadów.

Wartość utworów tych polega głównie na treści. Jako pewien dokument może, albo jako dzieło sztuki się nie ostoja.

Więc właściwie przeszkody istotnej do pójścia z jeonem na drugi obraz filmowy nie było, a tembardziej nie mógł mieć skrępułów sprawozdawca.

Wieczór humorystyczny w kinie „Imperial“ składa się z filmu i gościnnego występu artystów scen warszawskich.

Tytuł filmu brzmi nieco drastycznie. W treści niema jednak momentów pilantnych lecz jest ten, którego nam szczególnie dziś tak potrzeba, humor. Przecież go też pewna rzewność, pewien morał w dzisiejszych czasach jeszcze potrzebniejszy.

Jak film, tak i występy artystów, śpiew, muzyka, tańce zjednały sobie wielkie powodzenie. Wszystkich numerów wprawdzie nie widzieliśmy, ale śnać nie było słabych, skoro widzowie i słuchacze programu i nadprogramu byli szczerze rozbawieni i w zupełności zadowoleni.

OSIECZNA.

o) **Koło śpiewu „Lutnia“.** Lekcja odbędzie się w środę, o godz. 8-mej wiecz. na sali p. Piętrzyńskiego. Ze względu na bliski Zjazd Okręgowy, kompleci konieczni.

Dyrygent.

RAWICZ.

r) **Ucieczka z więzienia.** Z domu karnego w Rawiczu uciekło dwóch więźniów, którzy przy okazji ukradli 500 zł. Dotychczas zbiegów nie ujęto, mimo, że władze policyjne są na ich tropie.

POMORZE.

p) **Toruń. (Walka z „handelesami“.)** Władze miejskie w Toruniu wszczęły energiczną walkę z napływowymi z terenu był. zaboru rosyjskiego „handelesami“, którzy zjawiali się w coraz większej liczbie na rynku miejscowym, uprawiając nielegalny handel. Szesnastu z nich przeprowadzono do ratusza, gdzie ich ukarano grzywną dorazną po 5 zł. od osoby, za brak świadectwa handlowego.

p) **Wąbrzeźno. (Święto „Sokoła“.)** W niedziele obchodzono gniazdo „sokoła“ w Wąbrzeźnie 35-lecie istnienia i pracy organizacyjnej. W przeddzień odbyła się msza św. za zmarłych członków, a wieczorem przeszli ulicami miasta capstrzyk. W niedzielę mimo niepogody miasto przybrane flagami, przybyło wygląd odświętny. O godz. 10 wyruszył pochód „Sokołów“ i zaproszonych towarzyszy na uroczystą mszę św., a następnie na akademię do „Dworu Wąbrzeskiego“. Jak podaje „Kurj. Pozn.“ już w sobotę ścigano do Wąbrzeźna silne zastępy policji w pełnym rynsztunku bojowym. Pochód „Sokołów“ był otoczony przez policję, która krociła po obu jego stronach. Na uroczystość swa zaprosił „Sokół“ równych Młodych O. W. P. z Wąbrzeźna i okolicy, którzy przybyli w liczbie ponad 800 osób. Policja nie dopuściła Młodych O. W. P. do wzięcia udziału w pochodzie. Młodzi podporządkowali się zakazowi. Kiedy zakończyła się akademja „sokoła“ postanowili Młodzi odbyć na tej samej sali zebranie zamknięte. Policja jednak rozwiązała zebranie i poczęła usuwać Młodych z sali. Nie pozwolono im nawet spożyć o-biadu, zamówionego w „Dworze Wąbrzeskim“, i nakazano wszystkim zamieszkującym Wąbrzeźno. Mimo, tych niezrozumiałych zarządzeń Młodzi zachowali się zupełnie spokojnie.

p) **Tczew. (Strajk szkolny na komendę Berlina).** Dla poparcia wytoczonych obecnie w Genewie skarg „Volksbundu“ rozpoczął się w Tczewie, na znak dany niewątpliwie z zagranicy, strajk dzieci szkolnych. Pretekstem do strajku jest zarządzenie kuratorium szkolnego, redukujące 3 klasy niemieckie, istniejące przy polskiej szkole powszechnej do 2 klas. Zarządzenie to podyktowane jest względami oszczędnościowymi; a uzasadnione bardzo słabą frekwencją uczniów.

—o—

ŚLĄSK.

ś) **Król Huta. (Kandydat pod sąd dorazny.)** Do mieszkania dyr. Banku Ludowego w Król. Hucie weszło czterech osobników, oświadczając, otwierając im służące, że przybyli dokonać spisu mieszkańców. Uzyskawszy wstęp do mieszkania, osobnicy ci pod groźbą użycia broni steroryzowali służącą Joannę Mokrus, którą przywiązali za ręce i nogi do krzesła. Następnie udali się do sypialni dyr. Krótkiego, którego przywiązali przesieczkami i sznurami do fotelu, poczem nabożyli mu na ręce specjalne kajdanki, i zakneblowali mu usta. Po obezwładnieniu obu wymienionych, bandyci zabrali z otwartych szaf i szuflad 70 marek i 283 zł, zegarek złoty, szpilkę do krawatu z perłą, oraz drugą z brylantem, dwa ołowki w srebrnej oprawie itd. Po przeszkaniu mieszkania sprawcy z całą bezzwrotnością zasiedli do libacji w mieszkaniu obrabowanego dyrektora, popijając trunki i paląc papierosy, przyczem zmuszali go do udziału w libacji. Po 2-godzinym pobytku bandyci opuścili mieszkanie, zabierając z sobą butelkę koniaku, a klucz od kajdanek, wsadzili dyr. Krótkiemu do kieszeni kamizelki. Wiadomość o niesłychanie bezzwrotnym napadzie rabunkowym lotem błyskawicy rozniósł się po mieście, wywołując wszędzie ożywione komentarze. Wrazie ujęcia bandytów staną oni, jako pierwsi na Śląsku w myśli obowiązującego obecnie dekretu przed sądem doraznym. A zatem grozi im kara śmierci.

ś) **Król Huta. (Motocyklista przejechał 4 kobiety i zbiegł.)** Onegdaj wydarzył się w Król. Hucie ciężki wypadek motocyklowy. Motocyklista Artur Joszek z Świętochłowic nie mógł opanować maszyny i wjechał całą siłą na chodnik w grupie 4 kobiet, poczem wpadł w okno wystawowe kupa Zylty, które uległo zupełnemu zniszczeniu. Szkoda wynosi około 800 zł. Kobiety odniosły szereg obrażeń. Ody motocyklista uprzytomnił sobie, co się stało — pozostawił motocykl na miejscu i zbiegł. Pozostawioną maszynę skonfiskowała policja.

ś) **Lipny. (Skutki pijaństwa.)** W tych dniach wypadł z okna 4 piętra w Lipinach 50-letni robotnik Robert Pytel. Wskutek upadku na bruk doznał poważnych obrażeń i poniósł śmierć na miejscu. W toku dochodzeń ustalono, iż P. w stanie nietrzeźwym wstał na oknie, a następnie zasnął. W czasie snu stracił równowagę i wypadł z okna.

—o—

Z Warszawy.

W) **B. generał Zymirski na wolności.** B. gen. Michał Zymirski, b. zastępca szefa administracji armji do chwili wypadków majowych 1926 r. odciępił już wymierzoną mu karę i w dniu 29 ub. m. został zwolniony z więzienia w Cieszyne. Zymirski dopuścił się nadużyć, za co wyrokem warszawskiego sądu wojskowego został skazany na 5 lat ciężkiego więzienia, degradację i pozbawienie praw. Przed 3 niespełna miesiącami Zymirski na własną prośbę został przeniesiony do Mokotowa do więzienia w Cieszyne, gdzie zamieszkuje jego krewni. Po opuszczeniu więzienia Zymirski przybył do Warszawy, aby podjąć starania o wyjazd zagranicę. Podobno ma się on udać do Argentyny.

W) **Śmierć dziecka w czasie awantury komunistycznej.** W związku z „dnem“ młodzieży komunistycznej w ub. niedzielę, komuniści urządzili w Warszawie demonstrację, usiłując utworzyć pochód, jednak bezskutecznie, dzięki interwencji policji. Komuniści poczęli ostrzeliwać policję. Jedną z kul uderzyła rykoszetem 9-letnią Jadwigę Zawiaślakównę, która wkrótce potem umarła.

BYŁA KONGRESÓWKA.

b) **Łódź. (Wielka katastrofa samochodowa.)** Zarząd klubu „Maccabi“ wyznaczył na niedzielę, w Łodzi zjazd wszystkich drużyn klubowych okręgu łódzkiego. M. im. przejechał miał klub z Sieradza, który wyruszył do Łodzi dwoma autami ciężarowymi. Jednym autem jechali mężczyźni, a drugim same kobiety. Na szosie pomiędzy Zduńską Wolą i Łaskiem z nieustalonej dotychczas przyczyny auto, którem jechały kobiety, wywróciło się do góry kołami. — Wszyscy jadący znaleźli się pod karoserją. Rannych w liczbie 16 osób przewieziono do Łodzi.

MAŁOPOLSKA.

mp) **Kraków. (Zjazd lekarzy internistów.)** W dniach od 24 do 27 bm. odbędzie się w Krakowie ogólnopolski zjazd lekarzy internistów. Na zjazd zgłoszony został szereg wykładów, referatów i pokazów wybitnych przedstawicieli polskiego świata lekarskiego. Uczestnicy zjazdu odbędą szereg wyprawek w okolice Krakowa, oraz do uzdrowisk na terenie województwa krakowskiego. Wszelkich informacji udziela komitet organizacyjny w klinice lekarskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, Kopernika 15.

mp) **Kraków. („Czytania“ wśród uczonych.)** Senat Akademicki Uniwersytetu Jagiellońskiego wystąpił do Ministerstwa Oświaty z prośbą o zatrzymanie 6-ciu zasłużonych profesorów uniwersytetu na dotychczasowych katedrach. Ministerstwo Oświaty udzieliło licencji 5-ciu profesorom, natomiast znakomitemu uczonemu polskiemu prof. dr. Ignacemu Chrzanowskiego wystąpiło na emeryturę. Zarządzenie Ministerstwa Oświaty wywołało zrozumiałe poruszenie nie tylko w kołach uniwersyteckich, ale w całym świecie naukowym, w którym prof. Chrzanowski jest znany jako najwybitniejszy historyk literatury polskiej. — Wysłanie prof. Chrzanowskiego na emeryturę nabiera specjalnego posmaku, znany jest on bowiem jako zwolennik obozu narodowego, chociaż nie biorący czynnego udziału w życiu politycznym. Święcono więc wybitnego uczonego mimo interwencji senatu Akademickiego U. J., wyrządzając w ten sposób niepowetowaną szkodę uniwersytecką, byle tylko pozbyć się „nieprawnomyślnego“ osoby.

mp) **Lwów. (Dalsze aresztowania.)** Wśród Ukraińców, przeważnie inteligencji, dokonano już ok. 200 aresztowań. Co do ujęcia morderców śp. Holówita, to wszelkie dotychczasowe wiadomości są przypuszczeniami, nie opartymi na niczem, i tak całkiem zmyśloną była pierwsza wiadomość I. K. C. o aresztowaniu rzekomych morderców w Rydze. Byli to zwykli podróźnicy na „gape“. W związku z aresztowaniami Ukraińcy poczynają demonstrować. Mianowicie na raut wojewody lwowskiego z okazji otwarcia Targów Wschodnich zaproszona 60 działaczy ukraińskich, z metropolita Szeptyckim na czele. Zaproszeni jednakże udziału w rautie nie wzięli, demonstrując w ten sposób przeciwko aresztowaniom większej grupy Ukraińców, dokonanych w sobotę we Lwowie.

—o—

KRESY WSCHODNIE.

(kw) Wilno. (Samosąd chłopów nad koniokrądem.) W położonej nad granicą litewską wst. Oraniszki w ostatnim czasie gineły w zagadkowy sposób konie miejscowych gospodarzy. Nie ulegało wątpliwości, że tajemniczy złodziej kradł konie, a następnie przemycają je na stronę litewską. Wieszniacy zorganizowali wobec tego własną straż. Nocy ubiegłej jeden z parobków zauważył dwu podejrzanych osobników, którzy podkradali się do stajni gospodarza Jurewicza. Zawiadomił kilku sąsiadów i razem z nimi zdołał ująć dwu znanych koniokradów, Tomasza Kiedrujsa i Piotra Wierniszke. Gdy podczas szamotaniny się z koniokradami, Kiedrujs wystrzelił z rewolweru poranił gospodarza Łukaszewicza, wzburzeni chłopci rzucili się na niego z kijami i zaatakowali go na śmierć. Drugiego koniokradę przekazano policji.

Z CAŁEJ POLSKI.

(C) 21-letnie „niemowlę”. „Echo Boru Tucholskiego” donosi o niezwykłym zjawisku natury, który wzbudził wielkie zaciekawienie. Oto przed kilku dniami stawił się do poboru w towarzystwie swej matki 21-letni Papierowski z Łukowa. Chłopiec ten mimo swego wieku posiada tylko głowę dorosłego człowieka, wzrost zaś niemowlęcia. Papierowski od urodzenia przebywał w kołysce, zachowując się jak dziecko. — Równocześnie z zahamowaniem rozwoju ciała nastąpił niedorozwój umysłu, gdyż 21-letnie „dziecko” nie wymawia żadnych słów, wydając jedynie nieartykułowane dźwięki. Karmić go trzeba łyżką, jak niemowlę.

OGÓLNE WIADOMOŚCI.

(o) Wymiar podatku dochodowego. W związku z wymiarami podatku dochodowego za rok ub. i przypadającymi wkrótce płatnościami tego podatku, wystąpiły Izby Przemysłowo-Handlowe do Izby Skarbowej o przypomnienie podległym urzędom, jak należy ścierać należności. Izby Handlowe przypominają, że w latach ubiegłych zachodziły wypadki przymusowego ściągania połowy należnej sumy obciążonej, mimo że nakaz płatniczy był doręczony po dniu 15 października, co nie jest zgodne z przepisami, albowiem odsetki za zwłokę mogą być pobierane dopiero po 30 dniach od chwili doręczenia nakazu.

(o) Projekt zmiany ustawy emerytalnej. Wielkie zainteresowanie w kręgach urzędniczych wywołały plany rządu o zmianie ust. emerytalnej w ten sposób, by emerytura osiągnięta nie po 10 latach jak dotąd, ale dopiero po 15-ku. Wprawdzie projekt tej ustawy nie jest jeszcze wykończony, ale wszystko przemawia za tem, że sanacja na serjo musi się z tym planem. Gdyby on został zrealizowany wówczas mnóstwo urzędników zredukowanych po zamachu majowym znalazłoby się na bruku.

Program „Radja Poznańskiego”

Środa, 9 września.

7.15 Gazeta poranna R. P. 13.00 Sygnał czasu. 13.05 Koncert gramofonowy. 14.00 Komunikaty Państwa. 14.05 Odczytanie programu na dzień bieżący. 14.10 Muzyka gram. 14.15 Komunikat meteor. 14.50 Komunikat gosp. 15.25 Wśród książek. 15.45 Komunikat harcerski. 16.00 Program dla dzieci młodszych. 16.15 Feljton. 16.30 Muzyka gram. 16.45 Komunikat. 16.50 Radjokronika. 17.15 Muzyka gram. 17.35 „Tam gdzie była Reduta Ordona”. 18.00 Koncert popołudniowy. 19.00 Dodatek do gazety porannej. 20.30 Utwory organowe angielskich kompoz. 21.15 Recital wokalny. 22.00 Sygnał czasu. 22.30 Muzyka taneczna.

Program „Radja Warszawskiego”

Środa, 9 września.

11.40 Przegląd Prasy Kraj. Pat. 11.58 Sygnał czasu. 12.05 Odczytanie programu na dzień bieżący. 12.10 Muzyka gram. 13.10 Komunikat meteor. 14.50 Komunikat gosp. 15.25 Wśród książek. 15.45 Komunikat harcerski. 16.00 Program dla dzieci młodszych. 16.15 Feljton. 16.30 Muzyka gram. 16.45 Komunikat. 16.50 Radjokronika. 17.15 Muzyka gram. 17.35 „Tam gdzie była Reduta Ordona”. 18.00 Koncert popołudniowy. 19.00 Rozmaitości. 19.20 Komunikat. 19.25 Muzyka gram. 19.40 Skrzynka pocztowa roln. 19.55 Komunikat meteor. 20.00 Prasowy Dziennik Radiowy. 20.10 Komunikat sportowy. 20.15 Odczyt. 20.30 Muzyka lekka. 21.10 Kwadrans literacki. 21.25 Koncert kameralny. 22.00 Feljton. 22.15 Dodatek do Prasowego Dziennik Radiowy. 22.20 Komunikat. 22.25 Odczytanie progr. na dzień następny. 22.30 Muzyka lekka i taneczna.

GIELDA.

gp) Dziś dn. 8. 9. 31 r. kursy walut są następujące:
Dolar amerykański 1 888,5-89,5
Funt angielski 1 43,22,5
Frank francuski 100 34,87
„szwajcarski 100 173,42
Marka niemiecka 100 —
Guldeny gdańskie 100 172,82

Humor i satyra.

U. Anonów.

Małżeństwo K. ogląda w salonie przysłane do obejrzenia obrazy.

Pani K. — Leome, bądź tak dobry i odeślij te obrazy. Zasadniczo chcę mieć u siebie tylko takie obrazy, których treści nie rozumiem. (Tit. Bits).

Urzędowa Cezura

Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Warunki Handel hurtowy parwie! Poznań ładunek wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg
Poznań, dnia 9. 9. 31

„Ceny tranzytowe”

Zyto nowe — zdrowe suche 30 tonn par. Poznań 0.00—23.75
Uspokojenie mocne.

„Ceny orientacyjne”

Zyto nowe — zdrowe suche 30 tonn par. Poznań 22.00—22.50
Uspokojenie mocne.

Pszenica 21.25—22.25
Uspokojenie stałe.

Jęczmień przemiałowy 18.00—19.50
Uspokojenie spokoje.

Jęczmień browarowy 21.00—23.00
Uspokojenie spokoje.

Owies 17.25—18.25
Uspokojenie spokoje.

Mł. z. 65% wł. w wor. 34.00—35.00
Uspokojenie stałe.

Mak. pszena 65% wł. work. 33.5—35.50
Uspokojenie stałe.

Otręby pszenne 12.25—13.00
Otręby pszenne (grube) 13.00—14.00

Rzepak 25.50—27.00
Groch wictoria 23.00—26.00

Groch Volgara 23.00—25.00
Ogólne uspokojenie stałe.

Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 165 tonn, pszenicy 45 tonn, jęczmienia 75 tonn

Koniec działu redakcyjnego.

Redaktor naczelny: Stefan Machalewski.

Redaktor odpowiedzialny: Szymon Majewski.

Za dział ogłoszeń odpowiada: Stanisław Szal.

Redakcja otwarta od godziny 8-mej rano do 2-giej po por.

i od godz. 5—7 wiecz. — Redaktor naczelny przyjmuje

od godz. 1—2-giej po pol.

Czcionkami Drukarni Wolskiej Sp. z o. o. w Lesznie.

Z fabryki LUKRY są wysmienite CUKRY

Przewielebnemu Duchowieństwu, Cechowi Piekarskiemu, Zw. Inwalidów Wojskowych, Bractwu Kurkowemu, Fow. Przemysłowo-Rzemieślniczemu, Towarzystwu Właśc. Nieruchomości, VIII. kl. Gimn. Żeńskiego, wszystkim żyjącym, znajomym oraz krewnym za tak liczne dowody szczerego współczucia, wiece oraz odprowadzenie na miejsce wiecznego spoczynku śp.

Wawrzyńca Uciechowskiego

składamy najserdeczniejsze

podziękowanie.

Rodzina.

Zgubiłem

dnia 4. bar. w Lesznie, zniżkę kolej, oraz wykaz osobisty. Uciechowskiego upraszam o zwrot do eksp. Gł. Tadeusz Florczak. Przemiennie.

Panna

biedna, inteligentna, oświadcza uczucia, religijna, znaj. wszelkie prace dom., również zna prace biurowe, pisze na maszynie, poszukuje natychmiast zajęcia. Miejscowość obojętna. Adres wskazać eksp. Głosu.

Dzielną

ekspedjentka

branży bławatów i konfekcji, potrzebna natychmiast. — Także potrzebny UCZEN z Szkołą handlową. Zgłoszenia do eksp. Gł. pod lit. „D. E.”

Przyjmuję

wszelką bieliznę do prania i prasowania oraz firany do prania. Franciszka Matyszak. Leszno, ulica Zielona 9 m. 5.

Zamienię

fortepian (skrzydło), krótki, w dobrym stanie, na pianino. Zgłoszenia przyjmuje p. Berta Koser, Rydzyna, skład koloni.

Pończochy

i skarpetki, najwygodniej fabrykuje się na okrągłych ręcznych maszynkach, które najłatwiej nabyć można u firmy:

Emil Henke,

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 112.

Olejnia

z kompletem urządzeniem, lenio na sprzedaż. Parowa Cegielnia, Sądzia, poczta Krzycko Wielkie, pow. Leszno.

DOM

czynszowy, (4 mieszk. z przytulnią), z ogrodem, budowany w roku 1930, przy wycenie 8000 zł. do sprzedania. Spółd. Bud. Domów Pracowników z ogr. odp. w Kościanie, Rynek 5.

Młode, bezdzietne małżeństwo, poszukuje

pokoju

skromnie umebł., z osobnym wejściem, (Flureingang). Warunki: czystość, możliwość gaz i elektr. Oferty z czynszem do eksp. Gł. pod „Skromny”.

Udzielam lekcji

gry

na skrzypcach

i teorii, za najniższą cenę.

LESZNO, Grodzka 1 II. pr. m. 8.

2 pokoje

nieumebl., z łożadłem, utrzym., poszukuje starszy, emerytów, wyższy urzędnik, wdowiec, od 1. 10. br. Zgłosz.: Nowa Droga, Leszno, Dworcowa 50.

Starsza służąca

może się zgłosić.

Leszno, Dąbrowskiego 3.

Wydzierżawę korzystnie ca 10 mg. roli

przy Lesznie. — Pism. oferty upraszam do eksped. „Głosu” pod „L. 105”.

MEBLE

sympialnie, jadalnie dębowe, tanio na sprzedaż.

Błażejowski

LESZNO, ul. Zielona 2, stolarnia.

Od 9. września do 17. października

odbywać się będzie

wielkie ciągnienie

5 kl. Loterii Państw. Szczęśliwe losy jeszcze nie zostały wylosowane. Być może po cenie 1/4 losu 50,— zł, 1/2 losu 100,— zł, 1/4 los 20,— zł, w kolekturze

A. Marski, Leszno. Co drugi los wygrawa
Główna wygrana 1.000.000 zł.

W ostatnich 5-ciu dniach wylosowane będą 23 premie w sumie 639.250,— zł. Szanse wygrania kolosa

Prima

dojrzałe jabłka

tylko w większej ilości kupuje

Kanold Sp. Akc. w Lesznie

Mieszkanie

w willi, 4 pokoje, hol, balkon, centralne ogrzewanie i kąpielka do wydzierżawienia od 1.9. br. Na życzenie ogród słoneczny do dyspozycji. Leszno, Sienkiewicza 20.

NAKAZY ZAPŁATY

Juleca

Drukarnia Leszczyńska, Leszno, Wolności 21.

PRZEDPŁATA: Na pocztę wraz tygod. „Przyjaciół Rolnika”, „Ognisko Domowe”, dodatkami powieściowym i dodatkami ilustrowanym z o. dnozu do domu włącznie z o. płatami pocztowymi wynosi kwart. 7,08 zł, mies. 2,36 zł, w eksped. i agencjach mies. 2,00 zł, z odroczeniem do domu 2,20 zł. Oddzielny numer 15 groszy.

OGŁOSZENIA: Wiersz milim. 1 lam. na str. 6 lam. 20 gr. Reklamy 1 lam. w dziale redakcyjnym 60 gr. Najmniejsze ogłoszenie kosztuje 2,00 zł. Przy częstym powtarzaniu udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty odpadają. Za telefonizację podane ogłoszenia nie przyjmujemy odpowiedzialności.

W razie przeszkód w zakładzie, spowodowan. wyższą siłą, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma a abonenci nie mają prawa do odszkodowania.

AGENCYJE POZAMIEJSCOWE: Rawicz: Polowiński Ign., ul. Paderewskiego. Bojanowo: Adamczewski, Dworcowa. Śmigiel: P. Sierant, Sienkiewicza 21. Gostyń: Kielmiński, Rynek. Poneć: Stefanski, księgarnia. Krobia: A. Wiekliński, Wolszyna: A. Smoczyński, Kościelna 1. Miejska Górka: Walenty Szynka, Rynek. Sarnowa: Wędk. fryzjer. Judzisz: J. Ostrowska, Rynek 9. Pogorzela: Kos, drogeria, Rynek. Wielichowo: Dudziak, piekarnia. Dublin: p. Rawicz, R. Kowalski. Wroniawy: Dalaszyński. Zaborowo: Szudra, Rynek, Matyla, Rynek. Włoszakowice: Wojtkowski, piekarnia. Świecie: Kuchel, Krzywiń: Bol. Pi. Rynek, Rynek. Osieczna: Szawelski, ul. Leszczyńska.